

kern- punten... 22

achtste jaargang nr. 22

februari 1993

Inhoudsopgave

IN DIT NUMMER:

Redactioneel

Colofon

Van de voorzitter

Beschermd Dorpsgezicht

Tante Kee

In Memoriam Mr E.J. van Dijk

Dorpskern in 't kort

Met goud, dat me om de halzen sluit

Jammer!!

Weekje weg

Agenda

pag.2

pag.2

pag.3

pag.4,5

pag.6,7

pag.7

pag.8 t/m 11

pag.12 t/m 14

pag.15

pag.16

pag.16

Deslagerij van 'Knijs' is gesloten.

"Kernpunten" is een uitgave van de Vereniging "De Oude Dorpskern" te Noordwijk Binnen.

SECRETARIAAT:
Wilhelminastraat 31
2201 KA Noordwijk

CONTRIBUTIE:
Postbank: nr. 13 19 964
leden binnen de kern min. f.15
leden buiten kern van Noordwijk: min.f.20

REDACTIEADRES:
Voorstraat 74
2201 HZ Noordwijk ZH

REDACTIE:
Madeleine van Dijk-Lely
W. Hekkens
F.W. 't Hooft
Joyce Janssen
Tom Verburg

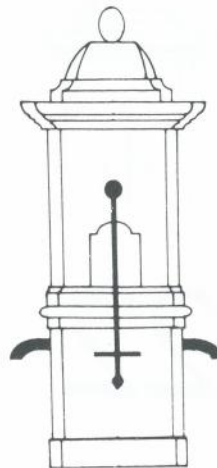
LOSSE NUMMERS:
Zie redactieadres

COLOFON:
verenigingslogo: Wil de Mooy
cover: Wim Bom, Oegstgeest
Lay-out: Tom Verburg

BESTUURSSAMENSTELLING:
Voorzitter:A.W. Verburg
ViceVz.:vacature
Secr.: mevr. B. Filbry
Penmr.:Mw.C.M.Alders-Verhoeven
Lid:F.E. Boonstra
Lid: D.J. den Haan
Lid: A. Roolfs

DE VERENIGING STELT ZICH TEN DOEL:
"De bevordering en het behoud van de leefbaarheid op zowel historische als sociale grondslag in en rondom de oude dorpskern in Noordwijk Binnen van de gemeente Noordwijk (.....)
Zij tracht dit doel te bereiken door actieve samenwerking van bewoners en ondernemers in dit gebied, in nauw overleg met de overheid, en door alle middelen, die het doel van dienst kunnen zijn".

Overname van artikelen: in vele gevallen mogelijk in overleg met de redactie.

Vereniging „De Oude Dorpskern”
te Noordwijk

Redactioneel

Een nieuw jaar een nieuw begin; zo ook voor Kernpunten. De redactie is drastisch uitgebreid met geschiedkundige, lay-out en PR-kennis. De vergaderingen die noodzakelijk waren om dit nummer drukklaar te maken, werden dan ook opgefrist door de nodige ideeën voor de volgende uitgaves. Met een hoop inspiratie, veel oefenen op de Macintosh en de juiste instelling kunnen we weer even vooruit en ligt voordat u het weet, nummer 23 al in de bus. Voor wat betreft de artikelen in dit exemplaar, verwijzen we U naar de inhoudsopgave op pagina 1.

Veel leesplezier!

Redactie

Van de Voorzitter

Op de Nieuwjaarsborrel, waar dit jaar weer heel wat mensen een geanimeerde avond beleefden, waren de vragen over de pas verworven status van Beschermd Dorpsgezicht niet van de lucht. Over het hoe, wat en waarom viel heel wat toe te lichten. Vandaar ook dat we er hierna nog even op in gaan.

*Tom Verburg,
voorzitter.*

Blij ben ik, dat we op de aanstaande ledenvergadering Rutger van Oosten en Joyce Janssen als nieuwe bestuurleden mogen aankondigen.

Dat we met ingang van dit nummer een volwaardige redactieploeg hebben, is iets dat mijn taak behoorlijk verlicht. In je eentje kun je geen tijdschrift vol krijgen. Welkom daarom aan de heren 't Hooft, Hekkens en aan Joyce Janssen, die samen met Madeleine van Dijk en mijzelf de redactie zullen vormen.

Het feit dat uiteindelijk aan de kern van Noordwijk Binnen de status van Beschermd Dorpsgezicht is toegekend, betekent dat er over niet al te lange tijd een bestemmingsplan voor deze buurt zal worden ingediend. Het zal dan de taak zijn van onze commissie Ruimtelijke Ordening en Beschermd Dorpsgezicht om dit plan goed door te lichten.

Iemand vroeg me onlangs: "kunnen we nu De Oude Dorpskern gaan opheffen?" Het antwoord luidde: nee. Juist nu is het belangrijk om de invulling van de pas verworven status goed te controleren. We willen met de gemeente mée denken. Kritiek hebben is makkelijk, maar je moet ook alternatieven aanleveren. Dán heb je recht van spreken.

We hopen ook op medewerking van de gemeente. Als het zover komt, willen we graag een goede gesprekspartner zijn, waarnaar geluisterd wordt.

*De heren 't Hooft en Hekkens
tijdens de redactievergadering*

*De Oude Dorpskern op de radio
Tom Verburg wordt geïnterviewd door
Joyce Janssen voor Noordwijk Lokaal.*

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

EN

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

OVERWEGENDE,

dat de dorpsaanleg van Noordwijk-Binnen kenmerkend is voor de eerste nederzettingen die in het Hollandse kustgebied in de middeleeuwen op de strandwallen gevestigd werden.

dat in de huidige ruimtelijke structuur van het dorp het middeleeuwse wegenbeloop en de hoofdverkaveling van de geestgronden op en langs de strandwal nog goed herkenbaar is.

dat ondanks ingrijpende wijzigingen in de structuur van met name het noordelijk dorpsdeel het oorspronkelijke wegenpatroon in de loop der eeuwen slechts relatief geringe wijzigingen heeft ondergaan.

dat de strandwal zich nog duidelijk in het dorpsbeeld manifesteert door opvallende hoogteverschillen.

dat de oudste straat, de Voorstraat, in samenhang met het Lindenplein en de kerksituatie een belangrijk historisch beeld vertoont, dat samenhangt met het beloop en de profilering van de straat, de verkavelingsstructuur en de monumentaliteit van de gebouwen.

dat het gebied mitsdien een beeld oplevert dat van algemeen belang is vanwege zijn schoonheid en zijn ruimtelijke structurele samenhang;

Voorts overwegende dat de geldende juridische regelingen, waarvan het bestemmingsplan 'Kern Noordwijk Binnen', vastgesteld op 24 juni 1970 en (gedeeltelijk) goedgekeurd op 11 augustus 1971, het hoofdbestanddeel vormt, in onvoldoende mate recht doet aan de omschreven historische karakteristiek;

Gelet op artikel 35 en artikel 36 van de Monumentenwet 1988;

Gehoord de raad van de gemeente Noordwijk, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, de Raad voor het cultuurbeheer en de Rijksplanologische Commissie;

BESLUITEN

Het gebied in de gemeente Noordwijk zoals is aangegeven op de bij dit besluit behorende tekening nr 276 en zoals omschreven in de toelichting bij dit besluit, aan te wijzen als beschermd dorpsgezicht in de zin van artikel 1, onder g van de Monumentenwet 1988.

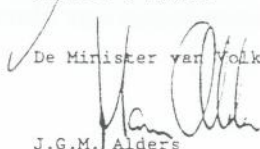
de termijn voor het vaststellen van een ter bescherming strekkend bestemmingsplan als bedoeld in artikel 36, eerste lid, vast te stellen op 2 jaar, te rekenen vanaf de datum van dit besluit.

Van dit besluit, waarvan mededeling zal worden gedaan in de Staatscourant, zal afschrift worden gezonden aan de Raad voor het cultuurbeheer de raad van de gemeente Noordwijk, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, en de Rijksplanologische Commissie.

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Dr. E. d'Ancona

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

J.G.M. Alders

Beschermd Dorpsgezicht

De aanwijzing van de oude kern van Noordwijk Binnen per 8 december j.l. betekent nu ook weer niet een geweldig drastische wending als je kijkt naar de afgelopen jaren.

Tom Verburg

Er was immers al de Leefmilieuregeling van kracht, die elk jaar verlengd moest worden. Het was al niet mogelijk om zo maar iets aan de buitenkant van je huis te veranderen. Dat wil niet zeggen dat zoiets nu niet meer kan. Maar er wordt gekeken of iets in overeenstemming is met de omgeving waarin het staat.

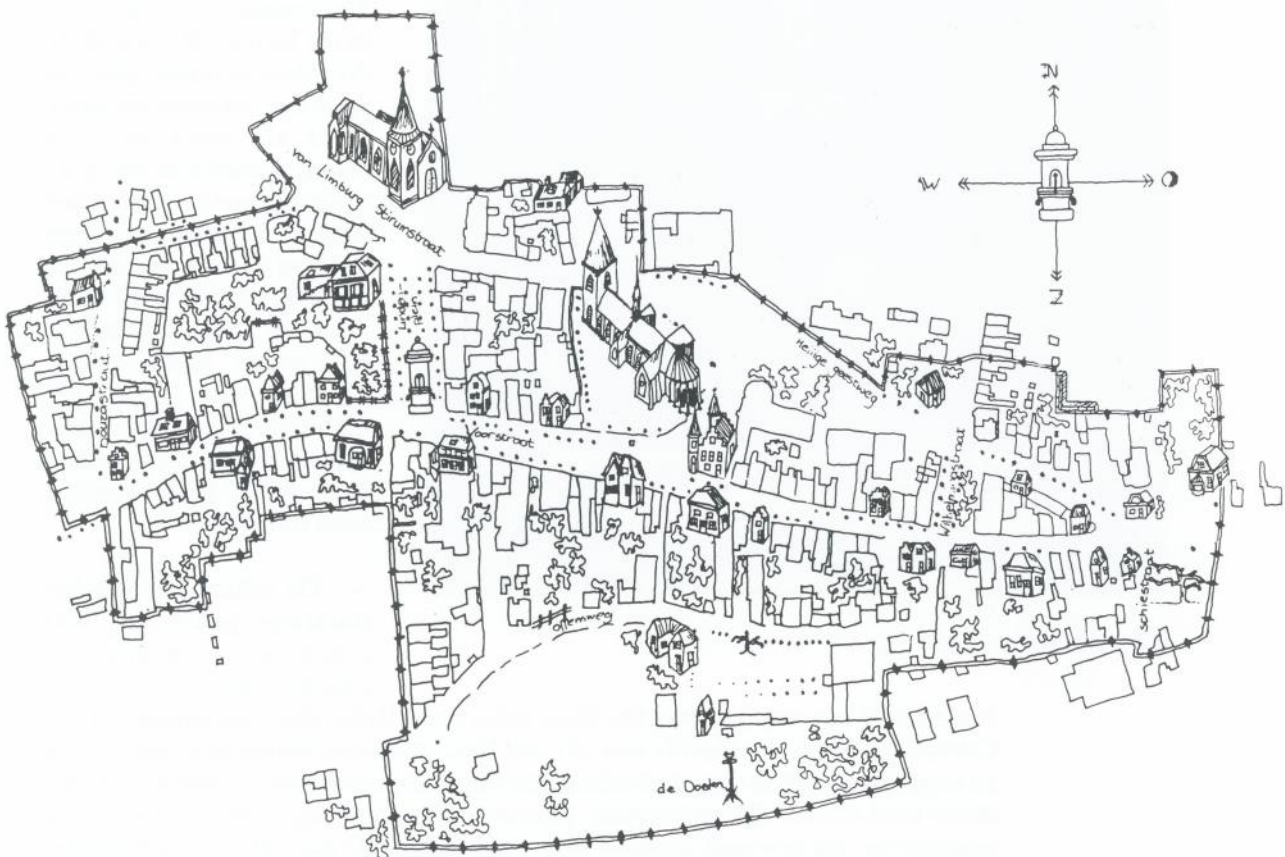
De regeling Beschermd Dorpsgezicht betekent overigens meer dan alleen bescherming van monumentale huizen. Die worden al beschermd. Met name voor de overige huizen is Beschermd Dorpsgezicht belangrijk.

Er kan ook worden gekeken naar: stedenbouwkundige structuur, inrichting openbare ruimte, verkavelingsstructuur, bebouwingsstructuur, naast de vormgeving van de bebouwing. Aspecten waarnaar gekeken kan worden zijn: historische waarde, volkskundige waarde, overige wetenschappelijke waarde, schoonheid en algemeen belang.

De huidige monumentencommissie is een externe, van buiten Noordwijk. De Vereniging De Oude Dorpskern pleit voor een Noordwijkse commissie of in ieder geval één met een vertegenwoordiging uit de burgerij.

Het nu te verwachten bestemmingsplan zal volgens wethouder Salman nog dit jaar door de raad kunnen gaan. Het ligt voor de hand dat wij dit bestemmingsplan met meer dan gewone belangstelling zullen bekijken.

Voor meer informatie verwijzen wij naar onze brochure van september 1987.

De kern van Noordwijk Binnen: beschermd dorpsgezicht

TANTE KEE 1

F.W. 't Hooft

Dagelijks loop ik tegenwoordig enkele malen langs tante Kee en vaak kijk ik dan ook even schuin naar haar. Zo is het niet altijd geweest. Toen ik haar voor het eerst zag was ik vijftien jaar en werd in de wiskundevakken bijgespijkerd door mijn grootvader en daar in zijn kantoor, daar hing zij, tante Kee; een klein portretje van vijftien bij tien centimeter, een wat donker vrouwengezigtje, een donkere fluweelachtige lange jurk, een witte kanten halskraag en aan de polsen ook met kant afgewerkte mouwen. Ze zit stijf rechtop, handen in de schoot en alles straalt wat sombers uit. De onbekende schilder heeft geprobeerd een flauwe glimlach in haar gezicht te leggen. Dat mislukte en nu zijn het wat samen geperste lippen geworden. Ook het lijstje toont niet fraai, wat ruw uitziend hout, wat versleten verguldsel met donkere vlekken, maar het past bij het geheel, een blinkend gouden omlijsting zou uit de toon vallen. - Ik vergat tante Kee helemaal en dacht niet meer aan haar bestaan. Waarschijnlijk heeft ze jaren lang vergeten in een la gelegen tot een verhuizing haar weer te voorschijn bracht en een ontwakend familiebesef haar weer aan de muur deed belanden, ondanks de somberheid die zij bleef uitstralen.

Het portretje van Tante Kee

— Nu zie ik haar elke dag en ze is een speciale plaats gaan innemen in ons dagelijks bestaan, niet echt indringend maar ze is altijd stil aanwezig en ik weet nu iets meer af, van haar betrekkelijk korte en vermoedelijk niet al te vrolijke leven.

Maar misschien vergis ik me in dit laatste en bezie ik dit door de eigentijdse ogen van nu in een verkeerd verband.

- U als lezer zal zich zolangzamerhand wel gaan afvragen wat tante Kee met de oude dorpskern te maken heeft en terecht, want dat is dan ook hoegenaamd niets, ware het niet dat ze mij op een spoor zette dat ik gevolgd heb, over een onderwerp dat wel degelijk, met de dorpskern te maken heeft gehad. Maar eerst nog even over haar.

- De achterzijde van het portretje geeft nog wat schaarse informatie, geschreven in het

handschrift van mijn grootvader. Haar echte oude Hollandse voornamen waren: Cornelia Johanna en ze leefde van 1817 tot 1866, dus na de Franse overheersing en zo ongeveer ten tijde van de Nederlands-Belgische troebelen. - Cornelia was het derde kind van de vijftien in totaal. Drie overleden er vroeg. Het moet een druk gezinsleven zijn geweest, alleen al als je denkt aan de 22 jaar dat er vrijwel zonder onderbreking luiers aan de waslijn hebben gehangen. Toen Kee 37 jaar was, overleed haar moeder en de zorgen van alle dag kwamen denk ik automatisch op haar schouders terecht als oudste in huis zijnde dochter. Behalve haar vader waren er nog vijf broers en zusters te verzorgen. Een hele opgaaf dus, maar misschien was

haar gevoel van dienstbaarheid zo ruim, dat ze deze taak met plezier op zich nam .

- Nog een andere informatie staat er achter op het schilderijtje, maar daar vertel ik U verder over in de volgende kernpunten en dan gaat het ook echt over iets wat zich hier in de dorpskern afspeelde.

In Memoriam Mr. E.J. van Dijk

Plotseling, zomaar, is Bert van Dijk aan zijn bureau overleden.

Tom Verburg

In de zomer, na onze verhuizing, leerden wij Bert en Madeleine kennen. Afkomstig uit Amsterdam, maar al hele oude banden met Noordwijk hebbend. Wonend in één van de oudere huizen wisten ze zich betrokken bij alles wat er in de dorpskern omging. Bert bouwde zijn functie als rechter in Amsterdam af. Daarvoor had hij andere functies bekleed, maar bij ons in Noordwijk stond hij bekend als de rechter uit Amsterdam. Een aimabel, wat vormelijke man, die deze laatste eigenschap snel aflegde, als je hem wat beter leerde kennen. Logisch en juridisch denkend, was hij wars van allerlei politieke compromissen die in de dorps politiek vaak onontkoombaar schijnen.

Zo zat hij de eerste bijeenkomst voor, die leidde tot de oprichting van onze vereniging. Een handicap was zijn doofheid, waardoor hij extra alert gesprekken moest volgen. Vermoeiend was dat ook. Veel spuurwerk deed hij ook in de oude archieven, dat door Madeleine in haar stukken voor Kernpunten werd verwerkt. Buiten dat was hij gewoon voor velen een goede vriend, op wie nooit een tevergeefs beroep werd gedaan, vooral waar de juristerij boven je pet ging. 's Avonds langs voor een advies, bracht naast ludieke anekdotes en een gewogen oordeel meestal ook een heerlijk glas wijn met zich mee. Zo ontspon zich de rol van Bert van Dijk in onze buurt: waar hij vurig van de misstanden binnen onze gemeente kon verhalen, relativeerde Madeleine af en toe de al te scherpe puntjes. De manier waarop de gemeente met het borstbeeld van Henriëtte Roland Holst omsprong, heeft hem diep gegriefd, want: hier ging alles in strijd met bestaande regels en wetgeving. Dat de gemeente met hem niet in discussie wilde of durfde te gaan, was voor hem onbegrijpelijk. Deze houding tekent Bert ten voeten uit: strijdbaar voor wat hem juist voor kwam, zonder het op een akkoordje te willen gooien met zijn principes.

De ziekte van Madeleine maakte hem bezorgd. Velen leefden met hem mee. Evenzeer als zij zich voor anderen hebben ingezet, voelde men zich bij hen betrokken. Wij hopen dat dit gevoel van warmte dat zij uitstraalden, wederkerig door Madeleine op dit moeilijke moment gevoeld zal worden.

Op het moment dat ik deze woorden op papier zet, realiseer ik me dat gesprekken, momenten, situaties, wel in je hoofd terug te roepen zijn, maar met geen pen te beschrijven. Toch hoop ik dat de lezer beseft, welk een hoffelijk, plezierig en sociaal voelend mens ons op 30 oktober jongstleden ontvallen is.

dorpskern in 't kort-dorpskern in 't kort-dorpskern in 't

ABN-AMRO

Aan het Lindeplein huist één van onze adverteerders, de ABN-AMRO bank. Andries de Boer is daar als directeur weg, en wordt opgevolgd door Mr. E.J. Bonnike. Deze was al aanwezig op onze Nieuwjaarsborrel. We heten hem van harte welkom in de oude Dorpskern!

Bestuursbaby's

De gezinnen van onze bestuursleden André Roofls en Folkert Boonstra werden uitgebreid met resp. Ilse en Charlotte. We wensen de ouders veel geluk met deze nieuwe (handen?)Bindertjes!

Raadhuisruimte

Enkele jaren na de opening van de raadhuisaanbouw blijkt er alweer tekort aan ruimte. Positief gezegd blijkt dat de dienstverlening door de gemeente in enkele jaren behoorlijk is uitgebreid. Negatief gezegd getuigt dit van een slechte planning. Mogen we een suggestie doen? Steek geen geld in een uitbreiding, maar in een multifunktioneel gebouw voor verenigingsleven en cultuur. Dan kan de Kuip als overloop voor het raadhuis dienen en desnoods ondergronds met het raadhuis verbonden worden. Want over hoeveel jaar is een nieuwe aanbouw weer te klein?

Kerstmarkt

Een groot succes was de Kerstmarkt. Dat kunnen we gelukkig elk jaar schrijven, maar dit keer leek alles extra soepel te verlopen. De prima organisatie van Derkje Schut, Marijke Ruys, Brigitte Filbry, Anneke Hekkens, Josje Aten en Emmy Hoffmann zorgden voor een sfeervol geheel. De stand van De Oude Dorpskern zag er prima uit. Dit jaar weer, graag!

De 'Kerstmarktstand' van de Oude Dorpskern.

dorpskern in 't kort-dorpskern in 't kort-dorpskern in

Knijnenburg

In september sloot slager Knijnenburg (Knijn voor de kenners) zijn slagerij. Zoiets vanzelfsprekends waardeer je pas extra goed als hij dicht is. We missen het prima vlees, én de gezellige praatjes. Het ga je goed, slager!

Wanninkhof

Weg, maar niet opgeheven, is bakkerij Wanninkhof. De bakkerij verhuist naar Noordwijkerhout, en de winkel is verkocht. Jammer, weer een winkel weg uit de dorpskern.

Siemerink

Siemerink blijft. En viert dit jaar z'n 25 jarig jubileum. Waar we hem al mee gefeliciteerd hebben. Het "Bitter" was niet symbolisch bedoeld, hoor!

Gebra

Bouman of Gebra, er is in ieder geval geen elektrabedrijf meer onder ons. Ze zijn verhuisd (ook al) naar Noordwijkerhout. Gelukkig wordt het pand, dat schandalig verwaarloosd is, nu gerenoveerd. Maar waar zijn die mooie glas-inlood-ruitjes met Sterkstroom en Zwakstroom erop gebleven?

Nieuwe Bestuursleden

Het bestuur heeft Rutger van Oosten gevraagd Folkert Boonstra op te volgen als bestuurslid. Zo blijven we ook juridisch ondersteund. Ook hebben wij Joyce Janssen gevraagd bestuurslid te worden. Zij zal actief zijn in de PR voor de vereniging. Logisch, want ze heeft haar eigen PR-buro. Tevens zal ze zich bezig houden met de redactie van Kernpunten.

Fijn dat er nog steeds mensen zich actief willen inzetten!

Economisch en Toeristisch beleid

Hierover hield de gemeente een enquête. De resultaten zouden besproken worden tijdens een hearing op de ESTEC. Helaas viel die bespreking in het water vanwege het onderwerp strandexploitatie, dat door de aanwezige exploitanten werd opgelegd. Jammer van alle tijd en moeite die de gemeenteambtenaren in de enquête hebben gestoken. We vinden dat de gemeente zeker die bespreking alsnog moet laten plaatsvinden.

Straatnamenboek van Noordwijk

Ambtenaar Ton Meijer kwam naar Noordwijk, en stelde in korte tijd een straatnamenboek samen. Het vertelt ons niet alleen maar veel zaken die we nog niet wisten, het is eigenlijk ook een kleine Noordwijk encyclopedie geworden. Beslist de moeite waard om aan te schaffen. Tijdens de presentatie, die op

dorpskern in 't kort-dorpskern in 't kort-dorpskern in 't

geestige wijze verzorgd werd door de heer Tromp. werd door één van de aanwezigen gesuggereerd om in de nieuwe buurten eens straten te vernoemen naar een aantal huidige Noordwijk-vorsers. Goed idee! Bladert U de Kernpunten en Blauwdotters maar eens na, dan hebben we een buurt gauw gevuld.

De Beatrixboom

Hé, hebben we die? Ja, die staat op de hoek van de H. Geestweg en de Zeestraat. Er staat een tekst bij op een ronde plaquette. Of liever, er stónd een tekst bij. Want de tekst is welhaast onleesbaar geworden. En dus: overbodig. Als H.M. dát ziet...

Het Bankje

Al geruime tijd geleden kondigden we in een vergadering met bewoners en gemeente aan, dat De Oude Dorpskern een bankje zou schenken voor de Overtuin. Op verzoek van enkele omwonenden zou dat een bankje rondom een boom worden. We zijn nog even zoekende, maar we hopen dat er in de lente een bankje staat.

De Beurs.

De familie Den Hollander, eigenaar van De Beurs, is vertrokken naar Rijsburg, waar ze een hotel zijn gaan runnen. In een week tijd wisten de slopers het geheel tot de vloer af te breken. We zijn benieuwd naar de huizen, die makelaar Den Haan daar gaat bouwen. Wie worden de nieuwe bewoners?

Tuinmarkt - Open Tuindagen

Dit evenement vindt traditie getrouw het derde weekeinde van juni plaats, dus noteert U maar vast: 19 en 20 juni.

Winkel Wanninkhof weg uit de Dorpskern.

dorpskern in 't kort-dorpskern in 't kort-dorpskern in

De Beurs voor de sloep.....

.....en tijdens de sloep

dorpskern in 't kort-dorpskern in 't kort-dorpskern in

Met gout, dat me om de halzen sluit. 1

H.A. Schelvis

“Den 17e december 1629 convojerden de Raeden van Indien de weduwe van den generaal Coen saliger aen boordt (van het schip *Hollandia*); de Heer Generael liedt mij door de Heer van Diemen aenseggen, dat ick de goude kettingh ter eeren van de vloodt soudedraghen (als teken van waardigheid), die mij in presentie van velen in handt gaff; hebben soo ons vrendelijck afscheijdt van idereen genoemen en aen boordt gegaen.”

Aldus beschrijft Pieter van den Broecke, als commandeur van de uit 9 schepen bestaande retourvloot, zijn vertrek uit Batavia met bestemming *Patria*. Na een (vooral door Jan Pietersz. Coen) omstreden dienstperiode voor de V.O.C., verliet hij aan boord van de *Utrecht* de gebieden waar roem en verguizing zijn deel werd. Met uitzondering van de *Dordrecht*, die op de reis door brand verloren is gegaan, arriveerde de vloot op de 6 e juni 1630 behouden op de reede van Texel. Van den Broecke verhaalt dan verder:

“d’Heeren Bewinthebbers aenboort ghekomen zijnde, ben ik naer lant gevaren en van d’Helder met een wagen naer Amsterdam gereden, daerick (Goddanck) den 8 juny arriveerden, naer dat ick over seventien achter-een-volgende jaeren in des Compagnies dienst hadde geweest. Vereerden my met een gouden Keten van twaelf hondert guldens met danckbaerheit van mijn trouwe diensten.” 3

Overigens werd hier toe door de Heren XVII pas op 23 augustus 1630 besloten; het verlenen van een dergelijk geschenk aan de commandeur van een succesvolle retourvloot was een gebruikelijke beloning. Na zijn zwervend bestaan zocht Van den Broecke een plaats om tot rust te komen. De reden waarom Noordwijk werd uitverkoren, moet gezocht worden in het huwelijk van zijn zuster Sara, die op 15 januari 1630 met Henricus Swaerdecroon, rector van de Latijnse school te Noordwijk, was getrouwd. Swaerdecroon bewoonde en hield zijn school in het pand hetwelk tegenwoordig bekend staat als de *Lindehof*. Mogelijk om de familiebanden nauwer aan te halen, had van den Broecke een tweetal huizen gekocht of laten kopen, waarvan het ene was gelegen op de hoek van de Voorstraat en Nieuwe Zeestraat, terwijl het tweede, kleinere huisje aan de Nieuwe Zeestraat zelf stond. Op deze wijze stond hij via zijn achtertuin rechtstreeks in verbinding met de woning van zijn zuster. Afgaande op zijn levensbeschrijving komt Van den Broecke naar voren als een Bourgondisch levensgenieter; een liefhebber van alles wat de aarde aan geneugten te bieden heeft met daarbij een uitgesproken voorkeur voor het vrouwelijk schoon. Ook een zeer met zichzelf ingenomen figuur, die zijn belevenissen op een voor hem gunstige wijze naar voren bracht. Tijdens zijn verblijf van omtrent 1 jaar te Noordwijk heeft hij een boek geschreven, waarin hij zijn lotgevallen, met hemzelf als onomstreden hoofdpersoon, heeft neergezet. 4

De graag opvallende Van den Broecke moet in het landelijke Noordwijk van toen, een bizarre persoonlijkheid zijn geweest. Pronkend met zijn in het nog nauwelijks bekende *Indien* vergaarde rijkdom, zijn bonte kledij en vooral het bezit van twee gouden kettingen, waarvan de waarde voor de eenvoudige bewoners hun voorstellingsvermogen te boven ging, zullen een bron van verhalen zijn geworden. Dat hierdoor de naam “Gouden Kettingbuurt” is ontstaan, is aannemelijker dan de bewering van de gepensioneerde Jakobus van der Valck, die in 1748 een toen reeds bestaande naam aan de rijkdom der toenmalige bewoners van de Nieuwe Zeestraat wilde relateren. In 1748 stonden er geen kapitale panden aan die straat, evenmin als dat 100 jaar daarvoor het geval is geweest. Zoals gezegd was het verblijf van Van den Broecke te Noordwijk van korte duur, want in 1731 vertoefde hij reeds te Amsterdam, waar hij enkele jaren later een nieuwe verbintenis aanging met de bewindhebbers van de V.O.C. Waarom de zeker voor die tijd zeer welgestelde Van den Broecke opnieuw naar de Oost vertrok, is niet duidelijk. Misschien trok het

Gravure van Pieter van den Broecke door A. Matham (Uit Pieter van den Broecke, Korte Historiël ende Journaelsche Aenteyckeninghe etc)

avontuur of heeft hij, zoals in zijn biografie staat vermeld, zijn geld verloren in de toen op haar hoogtepunt verkerende tulpen windhandel. Of is hij op de vlucht geslagen voor een vrouw? Want hoewel in geen van de drie boeken die de Linschoten-Vereniging over Van den Broecke heeft uitgegeven staat vermeld dat hij ooit gehuwd is geweest, doet de volgende rekening uit 1632, aangetroffen in het archief van het Heilige Geesthuis, dit wel vermoeden. Hierin staat namelijk te lezen: "Betaelt aen de weduwe van Pieter van den Broucke 74 ponden 19 schellingen over coop en de leverantie van elff ende een halff hoet calck en de voor 70 vorstpannen tot 3 stuvers 't stuck." 5

Hoe dan ook, op 19 juli 1633 verkoopt Pieter van den Broecke aan zijn zwager "Henricus Swaerdecroon, rector, wonen de te Noordwijk, een huijsken ende erff staende aen de Zee-of Cruijsstraet tot Noordwijk Binnen. Belent: ten NW de voornoemde Swaerdecroon, ten NO Cornelis Claesz., smith, ten ZO Pieter van den Brouck selfs ende ten ZW de voornoemde straet." 6

En nog geen jaar later, op 13 maart 1634, verkoopt diezelfde zwager Henricus Swaerdecroon in opdracht van Pieter van den Broecke, bij akte opgemaakt door Mathijs Lievendael notaris te Haarlem, aan Cornelis van den Burch, secretariste Noordwijk, een huis en erf aan het Westeinde tot Noortwijck Binnen. Belent: ten ZO de Heerestraet, ten ZW de weduwe van Jeroen Cornelisz., backer, Mees

Sijmons. ende de Cruijswech, ten NW Henricus Swaerdecroon en ten NO Cornelis Claesz., smith. 7 In het Heilige Geest archief is deze verkoop eveneens vermeld met de aantekening: "Alhier wert noch voor ontfang gebracht drie ponden bij de vercoopers van de huijsinge van Pieter van den Broucke vercoft aen Cornelis van der Burch voor den armen bedongen, dus hier 3 ponden." 8

Secretaris Cornelis van den Burch heeft jaren lang in dit huis gewoond. Het stond ter plaatse van het nu vervallen en leegstaande pand waarin de winkel van Zwitser gevestigd is geweest. Pieter van den Broecke tenslotte, overleed op 1 december 1640 aan "de koortsen" aan boord van een V.O.C. schip tijdens het beleg van de toen nog Portugese nederzetting Malacca.

Noten:

1. Noordwysche Arkadia door Jakobus van der Valk, bldz. 69.
2. Pieter van den Broecke in Azie, bldz. 366. Deel LXIV van de Linschoten Vereniging
3. Idem noot 2, bldz. 370.
4. Wonderlijke Historische Journaelsche Aenteykeningh van t gene Pieter van den Broecke op sijne reysenvoorghevalen is in beghin en voortgang van de Vereenigde Nederlandsche Geotroyeerde O.I. Compagnie.
5. Gemeente Archief Noordwijk Nr.869. Rekeningen Rentmeesters van de Heilige Geest van 1632, folio 44 recto.
6. A.R.A. Rechterlijk Archief Noordwijk Nr. 172, folio 96 verso.
7. A.R.A. Rechterlijk Archief Noordwijk Nr.172, folio 133 e n 134.
8. Gemeente Archief Noordwijk Nr.869. Rekeningen rentmeesters van de Heilige Geest van 1634, folio 22 verso.

Is met aende valse van
pieter vandy bronckel
outpouentus pond megenby
prijel ouer rooy ende L. v.
clauter van. self ende is galst

Goet salen y der goet byst
poudey. fib. akteff. Prijel ende
vrom. H. v. mentis. boijth. panning
tot daer stantet. H. v. hush
Dus. G. v. h.

— loomijf

Een rekening uit 1632.

Jammer !!

Ina Alders-Verhoeven

Waarom werd Henriëtte Roland Holst verhuisd? Jaren stond ze zo rustig op haar eigen plekje aan het Lindenplein. Zo vertrouwd. Als ik langs het beeldje liep had ik altijd de neiging haar te groeten. Het was zo'n mooi plekje tegen dat schuine stukje hek van het huis 'De Lindenhof'. Alsof het voor haar gemaakt was. Ze hoorde daar thuis op haar sokkel. Nu is ze verhuisd naar een plaats met een keurige bestrating (zo mooi heeft ze het nog nooit gehad), maar vlak vóór een ander monumentje, nl. één van onze mooie dorpspompen. Zonde van het zicht op de pomp. Wat zal het een schok geweest zijn voor Henriëtte toen zij zo opeens zonder voorbericht moest verkassen. En juist nu de grote eik gesnoeid is en het zicht op het huis en de tuin zo is verbeterd. Ze was daar ook zoveel mooier uitgekomen. Waarom moest ze zonodig weg? Omdat het stukje hek ooit misschien nog eens een doorgang zou kunnen worden? In het hek bij het huis is een mooie doorgang voor tuinvuil etc. Bovendien heeft de tuin van 'De Lindenhof' aan de Lindenhofstraat een riante in- en uitgang. Henriëtte hoort bij dit huis, zeker nu dat zo mooi is geworden en een ieder uitnodigt tot bekijken vanaf Lindenplein en Voorstraat. Ik ben erg blij met het nieuwe gezicht van het huis. Mèt mij veel Noordwijkers en wat denkt U van de niet-Noordwijkers? Is het niet toch mogelijk Henriëtte terug te zetten? De sokkel moet toch nog gerepareerd of vernieuwd worden. Misschien als straks de restauratie van het huis compleet is? Stichting 'Henriëtte Roland Holst' blijvenveel Noordwijkers blij. Ik ben benieuwd.

Henriëtte tijdens de Open Tuindagen.

Even een weekje weg.

Mieke Flemming

Heerlijk om even op pad te gaan, om even een nieuwe omgeving te ontdekken, even genieten van een ander ritme, even een heel andere routine te beleven. De koffers zijn ingepakt, morgen mogen ze dicht als de laatste spulletjes erin gaan. Even nadenken of alles in orde is om weg te kunnen gaan, alles is opgeruimd, want thuiskomen in een net huis is toch zoveel fijner. De plantjes hebben water gehad, degene die elke dag een slokje nodig hebben staan in de keuken rond een fles water en een slurpkoordje. De bloemenvazen zijn geledigd, verlepte bloemen als je thuiskomt is toch zo'n zelig gezicht. De buurvrouw is ingelicht, als er eventueel iets zou zijn. Het lijstje voor de volgende ochtend ligt klaar en dromenland roept.

Even het lijstje doornemen, alles ingepakt? Niets vergeten? Gasgeisers uit, tijdschakelaars ingesteld voor het licht, video geprogrammeerd.

Dag huis, wat is het toch moeilijk om even weg te gaan van de plek die je lief hebt, de plek die je aandacht nodig heeft. De dierbare spulletjes die je in de loop van de tijd verzameld hebt, dingetjes die op een rommelmarkt misschien een paar gulden zouden opbrengen, maar waar je zo aan gehecht bent. De herinneringen die in je eigen plek bestaan. Natuurlijk kan je wel even weg, maar je thuis heeft een hele grote plek in je hart. Je kunt dat allemaal niet meenemen, zou je ook niet willen, maar het is toch even losmaken om even een weekje weg te gaan.

Eenmaal in een andere plek geniet je van een nieuwe omgeving, een ander dorp of stad, een park, een kerk of museum die roept om bezichtigd te worden. Even toeristje spelen.

Wat is het weer heerlijk om thuis te komen, je eigen dorp, je eigen vertrouwde plek, je eigen thuis. Wat heeft zo'n plek toch een aantrekkingskracht, met al die fijne herinneringen.

Wat doet zo'n weekje weg je eigen plek toch weer zo appreciëren.

Agenda

Bestuursvergadering

Datum: 1 februari 1993

Tijd: 20.00 uur

Plaats: Voorstraat 93

Bestuursvergadering

Datum: 1 maart 1993

Tijd: 20.00 uur

Plaats: Beeklaan 178

Algemene Leden Vergadering

Datum: 16 maart 1993

Tijd: 20.00 uur

Plaats: Hotel Royal

Lezing Victor Salman mbt Beschermd Dorpsgezicht

Bestuursvergadering

Datum: 5 april 1993

Tijd: 20.00 uur

Plaats: Wilhelminastraat 31

Bestuursvergadering

Datum: 3 mei 1993

Tijd: 20.00 uur

Plaats: Offeweg 29